T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2018 / 253
KARAR NO : 2018 / 271
KARAR TR : 20.04.2018

ÖZET : Davalı Belediyenin sorumluluk sahasındaki yolda meydana gelen trafik kazasında uğranılan maddi ve manevi zararın tazmini istemiyle açılan davanın, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi kapsamında ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Ç.D.
Vekili : Av. M.K.E.
Davalı : Antalya Büyükşehir Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. B.Ş,

O L A Y : Davacı vekili 18/09/2015 tarihli dava dilekçesinde özetle; Polis memuru olan müvekkili davacının, 20/05/2015 günü saat 03:00 sıralarında resmi araçla A.B.Otel önündeki dönel kavşaktan geçerken orta refüjün kontrolsüz sulanması sonucu yola akan suyun etkisiyle kayarak refüjde bulunan ağaca çarptığını, aracın hasara uğradığını, davacının ise vücudunda kırık olacak şekilde cismani zarar gördüğünü, kavşak civarında sulama var uyarısını içeren levha bulunmadığından, davalıların kusurlu olduklarından söz ederek Antalya Büyükşehir ve Muratpaşa Belediye Başkanlıkları aleyhine davacı yararına maddi ve manevi tazminat istemiyle 18.09.2015 tarihinde adli yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 6. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 05/05/2017 gün, E:2015/346, K:2017/126 sayılı kararıyla sonuç olarak "Davalı Muratpaşa Belediyesi aleyhine açılan davanın husumet nedeniyle reddine, Davalı Antalya Büyükşehir belediye Başkanlığı aleyhine açılan davanın kısmen kabulüne" karar vermiş, karar aleyhine davalı Antalya Büyükşehir Belediyesi vekili istinaf yoluna başvurmuştur.

ANTALYA BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ 4. HUKUK DAİRESİ: 08.09.2017 tarih ve Dosya No: 2017/882 Karar No: 2017/806 sayılı kararı ile "Davanın maddi dayanağı, davalı belediyenin karayoluna uyarıcı işaret ve levha koymayarak ve kontrolsüz sulama yaparak kazaya, cismani zarara ve araç hasarına sebebiyet vermesidir. Belediyeler 2918 sayılı KTK'nın 10 ve izleyen maddeleri ile karayollarının emniyetle kullanılmasını sağlamakla görevli ve yetkili kılınmıştır. KTK, bu konuda sadece belediyelere değil, Emniyet Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Karayolları Genel Müdürlüğü ve başka bazı kamu kurum ve kuruluşlarına da ödevler yüklemiştir. Belediyelere yüklenen bu ödevler, onların üstlendiği kamu hizmeti görmek ödevinin içindedir. Belediyeye yüklenen kamu hizmetinin dayanağının 5393 sayılı Belediye Kanunu ya da başka bir kanun olmasının yahut ta 2918 sayılı Kanun olmasının yapılan işin kamu hizmeti olma niteliğiyle bir ilgisi bulunmamaktadır. Trafik işaretleri ve levhaları koyma ödevinin 2918 Sayılı KTK ile verilmesi, bu hizmetin hiç işlememesinden, geç işlemesinden ya da kötü işlemesinden kaynaklanan davaların, 2918 sayılı Kanundaki motorlu araçların verdiği zararlardan kaynaklanan davalarda olduğu gibi adli yargı yerlerinde görülmesini gerektirmez. 2918 sayılı Kanunun 6099 sayılı Kanunla değişik 110. maddesiyle de böyle bir sonuca ulaşılamaz. Çünkü anılan düzenlemede, işleteni veya sahibi devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu kanundan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğine değinilmiştir. Yani 2918 sayılı Kanundan kaynaklanan sorumluluk davaları, devlete ve kamu kuruluşlarına ait olması ya da olmamasıyla bağlı kalınmaksızın motorlu araçların neden olduğu zararlara ilişkin davalardan ibarettir. Belediyenin trafik işareti ve levhası koymamasından kaynaklanan davalar, bu türden sorumluluk davalarından değildir. 2918 sayılı Kanunda, trafik işareti ve levhası konulmaması ya da belediyelere yüklenen sair ödevlerin yerine getirilmemesi sebebiyle açılacak davaların hangi yargı kolunda görüleceği de düzenlenmemiştir. Uyuşmazlık belediyenin kamu hizmetinden kaynaklandığına göre T.C. Anayasasının 125 ve İYUK'un 2.maddesine göre bu davaların idari yargı yerinde görülmesi gerekir. Bu ilkeler Yargıtay tarafından da benimsenmektedir. {Yargıtay HGK 2014/17-731, 2015/2366 E.K.; 17.HD. 2016/19938-12176 E.K.; Yargıtay 4.HD. 2011/2037, 2012/5078 E.K.) Yargı yolunun caiz olması dava şartlarındandır. (HMK 114/b) Mahkemece yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle davanın usulden reddine karar verilmesi gerekirken işin esasının incelenmesi hatalıdır ve HMK'nın 353/1-a,4 madde ve bendi uyarınca kararın kaldırılması ve yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle red kararının verilmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesi gerekir" gerekçesiyle HMK'nın353/1-a/4 madde ve bendi uyarınca kararın kaldırılmasına ve "yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle" red kararı verilmesi için dosyanın Antalya 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

ANTALYA 6. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 13/12/2017 gün, E:2017/332, K:2017/336 sayılı "Dosya kapsamı dikkate alındığında davanın konusu trafik kazasından kaynaklanan maddi ve manevi tazminat davası olup; Antalya Bölge Adliye mahkemesi 4.Hukuk Dairesi'nin 28/09/2017 tarih 2017/882 Esas 2017/806 karar sayılı ilamı dikkate alındığında; davaya konu olan zararın belediyenin kamu hizmetinden kaynaklandığından, bu tür davaların idari yargının görev alanına girdiği" şeklindeki gerekçeli kararıyla davanın usulden reddine karar vermiş, istinaf edilmeyen kararın 05/02/2018 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır.

Davacı vekili bu kez aynı talepli ve 14/02/2018 havale tarihli dilekçeyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ANTALYA 4. İDARE MAHKEMESİ: 27/03/2018 gün, E:2018/129 sayılı kararında "2918 sayılı Karayolları

Trafik Kanunu'nun "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri i diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı belirtilmiş; 110. maddesinde ise, "İşleteni veya sahibi devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fikra hükmünün uygulanmasını önlemez Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır. Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birimi açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir" kuralına yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Antalya Emniyet Müdürlüğü Bomba İmha Şube Müdürlüğünde 255480 sicil numarası ile görev yapan davacı polis memurunun, görevli olarak görevlendirildiği Finike Festivali dönüşünde kullanmakta olduğu 07 EJD 79 sivil plakalı resmi araç ile (07 A 1242 Resmi plakası) 20.05.2015 günü saat 03.00 sıralarında Metin Kasapoğlu Caddesi istikametinden İsmet Gökşen Caddesi istikametine doğru A.B.Otel önündeki döner kavşaktan geçeceği esnada kavşağın kontrolsüz sulanmasından bahisle orta refüjde bulunan ağaca çarptığı, kaza yaparak maddi hasara uğradığından bahisle, maddi ve manevi tazminini gidermek amacıyla açılan davada araçta meydana gelen ve davacı tarafından karşılanan hasar bedelinin yasal faiziyle birlikte rücuan tahmini istemiyle önce Antalya 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'nde dava açıldığı, anılan mahkemenin 05.05.2017 tarihli, E:20l5/34ı K:2017/126 sayılı kararıyla davanın kısmen kabul kısmen reddine karar verdiği, verilen bu kararın istinaf edilmesi üzerine Antalya Bölge Adliye Mahkemesi 4. Hukuk Dairesi'nin 28/09/2017 tarih ve Dosya No: 2017/882 Karar No: 2017/806 sayılı kararı ile istinaf başvurusunun kabul edilerek yargı yolunun caiz olmaması sebebiyle red kararı verilmesi için dosyanın Antalya 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'ne gönderilmesine karar verildiği, bu karar üzerine Antalya 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 13.12.2017 tarih ve E.2017/332 K.2017/33(sayılı kararı ile idari yargının görev alanına girdiği gerekçesiyle davanın usulden reddedildiği: kararın 06.02.2018'de kesinleştiği; bunun üzerine Mahkememizde bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Öte yandan; belediye aleyhine idari yargıda açılan başka bir tazminat talepli tam yargı davasında, İdare Mahkemesi 2918 sayılı Kanun'un 110. maddesinin 1. fikrasının birinci ve ikinci cümlelerinin Anayasaya aykırı olduğu kanısına varmış, İdare Mahkemesinin bu iki cümlenin iptali istemiyle yaptığı başvuruyu inceleyen Anayasa Mahkemesi 8.12.2011 tarihli E:2011/124, K:2011/160 sayı ve 8.11.2012 gün ve E:2012/118, K:2012/170 sayılı aynı içerikli iki kararında, "2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 110. maddesinin birinci fikrasında bu Kanundan doğan sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceği öngörülmektedir. İtiraz başvurusunda bulunan mahkeme ise idare mahkemesi olup davaya bakmakta görevli ve yetkili mahkeme değildir. Başvurunun Mahkeme'nin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir. " sonucuna varmıştır.

Bu durumda, 2918 sayılı Kanun'un 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin benzer bir konuda İdare Mahkemesi'nin davaya bakmakla görevli bulunmadığı yolundaki kararları gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliği; ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevi olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır" görüşüyle 2247 Sayılı Yasanın 19. maddesi uyarınca görevli mahkemenin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına" karar vererek her iki dava dosyasını 27.03.2018 tarih ve 2018/129 E. Sayılı üst yazı ile Mahkememize göndermiş, başvuru 09.04.2018 tarihinde kaydedilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Birgül KURT ve Turgay Tuncay VARLI'nın katılımlarıyla yapılan 20.04.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEMEÐosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının, ekindeki adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davalı idarenin sorumluluk sahasında kalan yolda meydana gelen yaralanmalı ve maddi hasarlı kaza nedeniyle oluştuğu öne sürülen maddi ve manevi zararın kusurlu olduğundan bahisle davalı Belediyeden tazmin edilmesi istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın, gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı

Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur. Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısıyla 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girdiğinden, Antalya 4. İdare Mahkemesinin 27/03/2018 gün, 2018/129 esas sayılı başvurusunun kabulü ile Antalya 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 13/12/2017 gün, E:2017/332, K:2017/336 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Antalya 4. İdare Mahkemesinin 27/03/2018 gün, 2018/129 esas sayılı BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Antalya 6. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 13/12/2017 gün, E:2017/332, K:2017/336 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 20.04.2018 gününde Üye Turgay Tuncay VARLI'nın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Şükrü	Mehmet	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	BOZER	AKSU	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi AYDIN	Birgül KURT	Turgay Tuncay Varlı

KARŞI OY

03.11.2015 tarih ve 29521 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/670, K:2015/671 sayılı kararında belirtilmiş olan düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 20.04.2018

ÜYE
Turgay Tuncay VARLI